

42/1953 Sb. Vládní nařízení o opatřeních v oboru mezd, důchodů a některých sociálních dávek v souvislosti se zrušením lístkového systému zásobování

Účinný od: 01.06.1953 Částka: 26/1953 Sb.
Druh: Nařízení Vydaná dne: 30.05.1953
Autoři předpisu: Vláda ČSR
Derogace: novelizován
Předpis zveřejněn ve Sbírce zákonů

42/1953 Vládní nařízení ze dne 30. května 1953 o opatřeních v oboru mezd, důchodů a některých sociálních dávek v souvislosti se zrušením lístkového systému zásobování.

Úspěchy pracujícího lidu při budování socialismu v naší vlasti umožnily zrušit vázaný trh. Aby byly vytvořeny příznivé podmínky v oboru mezd, důchodů a některých sociálních dávek k usnadnění přechodu z vázaného trhu na volný trh, vláda republiky Československé nařizuje se souhlasem presidenta republiky podle § 42 odst. 1 zákona č. 241/1948 Sb., o prvním pětiletém hospodářském plánu rozvoje Československé republiky (zákon o pětiletém plánu):

Č Á S T I. Opatření v oboru mezd. § 1.

Zvýšení základních tarifních sazeb.

(1) Platné základní tarifní sazby (časové i úkolové tarify) se zvyšují takto:

- a) horníkům pracujícím pod zemí a dělníkům jim naroveň postaveným o částku . . . . . 0,70 Kčs za hodinu;
- b) dělníkům pracujícím v povrchových zařízeních přímo souvisících s dolem o částku . . . . . 0,50 Kčs za hodinu;
- c) dělníkům pracujícím v hutních provozech, na které se vztahuje usnesení vlády ze dne 13. listopadu 1951 o opatřeních k zvýšení výroby hutního průmyslu, o částku . . . . . 0,60 Kčs za hodinu;
- d) dělníkům pracujícím v horkých provozech nebo v provozech jim na roveň postavených o částku . . . . . 0,44 Kčs za hodinu.

Okruh dělníků, na něž se vztahují ustanovení pod písmeny a) b) a d), vymezí příslušný ústřední úřad se souhlasem státní mzdové komise.

(2) Dělníkům, na které se nevztahuje ustanovení odstavce 1, se zvyšuje základní časový tarif o částku . . . . . 0,34 Kčs za hodinu.

Je-li základní časový tarif určen za směnu nebo týden, stanoví nové základní časové tarify příslušný ústřední úřad se souhlasem státní mzdové komise podle počtu pracovních hodin.

Úkolový tarif se stanoví takto:

- a) pracují-li v odhadovém úkolu, který se rovnal základnímu časovému tarifu zvýšenému o 10%, rovna se úkolový tarif novému základnímu časovému tarifu zvýšenému o 9%;
- b) pracují-li v měřeném úkolu, který se rovnal základnímu časovému tarifu zvýšenému o 20%, rovná se úkolový tarif novému základnímu časovému tarifu zvýšenému o 18%.

Ostatní úkolové tarify stanoví příslušný ústřední úřad se souhlasem státní mzdové komise.

Úkolové tarify se zaokrouhlují na haléře, a to činí-li zbytek alespoň 5 desetin haléře, směrem dolů, činí-li více než 5 desetin haléře, směrem nahoru.

§ 2. Zvýšení měsíčních mezd (platů).

Základní měsíční mzdy (platy) zaměstnanců, na něž se vztahují ustanovení zákona č. 244/1948 Sb., o státní mzdové politice, včetně státních zaměstnanců, jejichž platové poměry jsou upraveny podle zákona č. 66/1950 Sb., o pracovních a platových poměrech státních zaměstnanců, a zákonem č. 67/1950 Sb., o pracovních a platových poměrech soudců z

povolání, prokurátorů a soudcovských čekatelů, jakož i duchovních církví a náboženských společností, jejichž požitky jsou upraveny podle zákona č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností, se zvyšují takto:

platy do 1.000 Kčs o částku . . . . . 60 Kčs
od 1.001 do 1.200 Kčs o částku . . . 40 Kčs měsíčně.

§ 3.

Zvýšení pracovních odměn domácích dělníků.

Přepočítací hodinová mzda domácích dělníků se zvyšuje o částku 0,34 Kčs za hodinu. Není-li přepočítací hodinová mzda stanovena a pracovní odměna je určena jen podle kusů nebo podle jiných měrných jednotek, stanoví pracovní odměny příslušný ústřední úřad se souhlasem státní mzdové komise.

§ 4.

Zvýšení ostatních pracovních odměn.

Pracovní odměny neuvedené v § § 1 až 3, zejména odměny domovníků, upraví příslušný ústřední úřad se souhlasem státní mzdové komise.

§ 5.

Vyhlášení nových mzdových (platových) sazeb

Nové upravené mzdové (platové) sazby vyhlásí příslušný ústřední úřad; jde-li o zaměstnance, jejichž mzdy jsou upravovány na základě zákona č. 244/1948 Sb., o státní mzdové politice, učiní tak po předchozím schválení státní mzdovou komisí.

Č Á S T II.

Opatření v oboru důchodů z národního pojištění.

§ 6.

Zvýšení starobních a invalidních důchodů.

Starobní a invalidní důchody se zvyšují takto:

činí-li přiznaný důchod měsíčně

do 200 Kčs o částku 70 Kčs,
od 201 Kčs do 240 Kčs o částku 64 Kčs,
od 241 Kčs do 280 Kčs o částku 58 Kčs,
od 281 Kčs do 320 Kčs o částku 50 Kčs,
od 321 Kčs do 400 Kčs o částku 40 Kčs,
od 401 Kčs do 500 Kčs o částku 30 Kčs,
od 501 Kčs do 600 Kčs o částku 20 Kčs
měsíčně.

§ 7.

Zvýšení vdovských důchodů a důchodů družek.

Vdovské důchody a důchody družek se zvyšují takto:

činí-li přiznaný důchod měsíčně

do 200 Kčs o částku 50 Kčs,
od 201 Kčs do 240 Kčs o částku 40 Kčs,
od 241 Kčs do 280 Kčs o částku 30 Kčs,
od 281 Kčs do 360 Kčs o částku 20 Kčs
měsíčně.

§ 8.

Zvýšení výchovného.

(1) Výchovné na děti k důchodům starobním a invalidním činí měsíčně:

na 1 dítě . . . . . 70 Kčs,
na 2 děti . . . . . 170 Kčs,
na 3 děti . . . . . 310 Kčs

zvyšuje se o 160 Kčs měsíčně na každé další dítě (§ 67 odst. 2 až 5 zákona o národním pojištění) o které důchodce pečuje.

(2) Výchovné na děti k důchodům vdovským a k důchodům družek činí měsíčně:

na 1 dítě . . . . . 120 Kčs,
na 2 děti . . . . . 260 Kčs,
na 3 děti . . . . . 420 Kčs a

zvyšuje se o 160 Kčs měsíčně na každé další dítě (§ 67 odst. 2 až 5 zákona o národním pojištění), o které důchodkyně pečuje.

§ 9.

Zvýšení sirotčích důchodů.

(1) Sirotčí důchody oboustranně osiřelých dětí s výjimkou sociálních důchodů sirotků (§ 10) se zvyšují takto:

činí-li důchod měsíčně

do 120 Kčs o částku 60 Kčs,
od 121 Kčs do 160 Kčs o částku 40 Kčs,
od 161 Kčs do 200 Kčs o částku 20 Kčs
měsíčně. Sirotčí důchod po zvýšení nesmí být menší než 120 Kčs měsíčně.

(2) Sirotčí důchody jednostranně osiřelých dětí se zvyšují na úroveň výchovného přiznávaného k důchodům vdovským a k důchodům družek (§ 8 odst. 2).

§ 10.

Zvýšení sociálních důchodů.

(1) Sociální důchody se zvyšují, a to činí-li důchod měsíčně:

140 Kčs o částku . . . 50 Kčs,
210 Kčs o částku . . . 75 Kčs
měsíčně. Sociální důchody sirotků se zvyšují o částku 50 Kčs měsíčně.

(2) Není-li sociální důchod přiznán v plné výši, protože důchodce má jiný pravidelný příjem (§ 89 odst. 6 zákona o národním pojištění), zvýšení podle odstavce 1 se poměrně krátí. Podrobnosti stanoví předseda státní komise důchodového zabezpečení.

§ 11.

Krácení důchodu při výdělečném příjmu.

Úhrnná částka důchodu a výdělku rozhodná pro krácení důchodu podle § 3 vládního nařízení č. 49/1951 Sb., kterým se upravují některé nároky pracujících důchodců národního pojištění, se zvyšuje z dosavadní částky 9.600 Kčs na 10.800 Kčs ročně.

§ 12.

Společná ustanovení o zvýšení důchodů.

(1) Zvýšení podle § 6 až 10 se nevztahuje na důchody přiznávané podle zákona č. 164/1946 Sb., o péči o vojenské a válečné poškozence a oběti války a fašistické persekuce, na důchody manželek a na úrazové důchody.

(2) Pobírá-li táž osoba několik důchodů z důchodového zabezpečení, včetně důchodu z pensijního nadlepení, považuje se úhrn vyplácených důchodů za jeden důchod. Nárok na zvýšení se posuzuje podle ustanovení platného pro ten druh vypláceného důchodu, pro který platí ustanovení o zvýšení pro důchodce výhodnější.

(3) Dojde-li k souběhu důchodů po dni počátku účinnosti tohoto nařízení, nepřihlíží se při výpočtu krácení podle § 92 odst. 1 a 2 zákona o národním pojištění k zvýšení jednotlivých důchodů podle tohoto nařízení. Ustanovení odstavce 2 platí obdobně.

(4) Odvozené důchody se vypočítávají ze starobního nebo invalidního důchodu nezvýšeného podle tohoto nařízení.

(5) Při zvýšení důchodů podle tohoto nařízení se do výše důchodu nezapočítává výchovné a zvýšení pro bezmocnost.

(6) K důchodům vypláceným do ciziny zvýšení podle tohoto nařízení nenáleží.

Č Á S T III.

Opatření v oboru rodinných přídatků.

§ 13.
Zvýšení rodinných přídavků.

(1) Výše rodinných přídavků stanovená v § 4 odst. 1 zákona č. 90/1949 Sb., o rodinných přídavcích, ve znění zákona č. 242/1949 Sb., jímž se upravují některé sociální dávky, se od 1. června 1953 zvyšuje a činí měsíčně:

na 1 dítě . . . . . 70 Kčs,
na 2 děti . . . . . 170 Kčs,
na 3 děti . . . . . 310 Kčs,
na 4 děti . . . . . 470 Kčs,
na 5 dětí . . . . . 630 Kčs a
zvyšuje se o 160 Kčs měsíčně na každé další nezaopatřené dítě.

(2) V rodinném přídavku (přídavku na děti) zvýšeném podle odstavce 1 jsou zahrnuty příplatek k přídavku na děti a příplatky obdobné povahy vyplácené zaměstnancům zaměstnavatelem na děti a jiné rodinné příslušníky.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se nevztahují na zaměstnance, kteří jsou držiteli půdy nad 0,5 ha (v pastvinářských oblastech nad 2 ha), nebo kteří jako rodinní příslušníci žijí ve společné domácnosti s takovými držiteli půdy; pro určení výše rodinných přídavků (přídavků na děti), platí pro ně i nadále dosavadní předpisy.

§ 14.

Rodinné přídavky se vyplácejí měsíčně. Rodinné přídavky za měsíc duben a květen jsou splatné v červnu 1953.

Č Á S T IV.
Závěrečná ustanovení.

§ 15.

Předpisy, které odporují tomuto nařízení, se zrušují.

§ 16.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. června 1953; provedou je všichni členové vlády.

Zápotocký v. r.
Široký v. r.
Dr. Dolanský v. r.
Dr. Havelka v. r.
Pokorný v. r.
arm. gen. Bacílek v. r.
Ing. Jankovcová v. r.
Poláček v. r.
arm. gen. Dr Čepička v. r.
Jonáš v. r.
A. Pospíšil v. r.
Kopecký v. r.
Kabeš v. r.
J. Pospíšil v. r.
Novotný v. r.
Krajčír v. r.
Ing. Půčik v. r.
Fierlinger v. r.
Krosnář v. r.
Dr. Rais v. r.
Dr. Nejedlý v. r.

Dr Kyselý v. r.
Reitmajer v. r.
Beran v. r.
Málek v. r.
Smida v. r.
Barák v.r.
Maurer v. r.
Sýkora v. r.
David v. r.
Nepomucký v. r.
Ing. Šimůnek v. r.
Dvořák v. r.
Dr. Neuman v. r.
Dr Šlechta v. r.
Řuriš v. r.
Nosek v. r.
Šrámek v. r.
Harus v. r.
Plojhar v. r.
Štoll v. r.

